

แผนเผชิญเหตุภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่มเขตบางบอน
ประจำปี ๒๕๖๒

๑. สถานการณ์และแนวโน้ม

แผ่นดินไหวเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดจากการเคลื่อนตัวโดยฉับพลันของเปลือกโลก ส่วนใหญ่แผ่นดินไหวมักเกิดตรงบริเวณขอบของแผ่นเปลือกโลก การเคลื่อนตัวดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากชั้นหินหลอมละลายที่อยู่ภายใต้เปลือกโลกได้รับพลังงานความร้อนจากแกนโลก และลอยตัวผลักดันเปลือกโลกตอนบนตลอดเวลา นอกจากนั้นพลังงานที่สะสมในเปลือกโลกถูกส่งผ่านไปยังเปลือกโลกของทวีปตรงบริเวณรอยร้าว ของหินใต้พื้นโลกหรือที่เรียกว่า “รอยเลื่อน” หากบริเวณขอบของชั้นเปลือกโลกใดๆ ผ่านหรืออยู่ใกล้กับประเทศใด ประเทศนั้นก็จะมีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยแผ่นดินไหวสูง เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศนิวซีแลนด์ เป็นต้น สำหรับประเทศไทยมีเหตุการณ์แผ่นดินไหวหลายครั้ง โดยเกิดบริเวณแนวรอยเลื่อนในภาคต่างๆของประเทศ หากเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่จากแหล่งกำเนิดแผ่นดินไหว ที่มีศูนย์กลางอยู่ในทะเลอันดามัน หรือทางตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน หรือสหภาพพม่า อาจทำให้เกิดผลกระทบต่องังหวัดทางภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันตก และกรุงเทพมหานครได้

สำนักงานเขตบางบอน เป็นหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของประชาชนในพื้นที่ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ตลอดจนแนวทางปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์และสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางบอนจึงจัดทำแผนเผชิญเหตุภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่มเขตบางบอนขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้หน่วยงานและส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทราบและเข้าใจภารกิจ หลักการ ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนในขณะเกิดภัยจากแผ่นดินไหว

๒.๒ เพื่อดำเนินการระงับภัยที่เกิดจากแผ่นดินไหวให้ยุติลงโดยเร็ว หรือลดความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้น โดยการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

๒.๓ เพื่อรักษาชีวิต ทรัพย์สิน และสภาวะแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดภัยให้สูญเสียน้อยที่สุด

๒.๔ เพื่อให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้สามารถดำรงชีวิตได้ตามปกติ

๒.๕ เพื่อฟื้นฟู บูรณะสภาพพื้นที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว

๓. นิยามศัพท์

แผ่นดินไหว หมายถึง การสั่นสะเทือนของพื้นดิน มีสาเหตุมาจากการเคลื่อนที่อย่างฉับพลันของเปลือกโลก เนื่องจากพลังงานความร้อนใต้ผิวโลกและการเคลื่อนที่อย่างฉับพลันของรอยเลื่อน คือสาเหตุหลักของการเกิดแผ่นดินไหว

อาคารถล่ม หมายถึง อาคาร สิ่งปลูกสร้าง ได้แก่ ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ โดยที่สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวได้รับผลกระทบหรือได้รับความเสียหายจากการสั่นไหวจากการโยกตัวอย่างรุนแรงของแผ่นดิน ซึ่งอาจเกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือจากธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว และอาจทำให้เกิดความเสียหายหรือพังทลายต่ออาคารได้

การอพยพ หมายถึง การเคลื่อนย้าย การกระจาย และการนำพลเรือนออกจากพื้นที่อันตราย หรือพื้นที่ที่อาจเป็นอันตราย อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนและมีการกำกับดูแล รวมถึงการรับรองและการดูแลบุคคลเหล่านี้ในสถานที่ปลอดภัยด้วย

๔. หลักการปฏิบัติ

เตรียมการป้องกันตั้งแต่ภาวะปกติ โดยจัดเตรียมและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยให้เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงและความอ่อนแอของในเขตพื้นที่ รวมทั้งการวางแผนทางการจัดระบบปฏิบัติการให้พร้อมเผชิญสาธารณภัย การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและดำเนินการฝึกซ้อมตามแผนที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ เพื่อให้เกิดความพร้อมในทุกด้านและทุกภาคส่วน โดยเน้นความสำคัญของการเตรียมการล่วงหน้าในรูปแบบวิธีการป้องกันและลดผลกระทบที่เกิดจากภัย

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติ

๑. ก่อนเกิดภัย

๑.๑ ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย และจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหว และอาคารถล่ม รวมทั้งข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยเพื่อรองรับการอพยพให้เป็นปัจจุบัน

๑.๒ สํารวจอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่ ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ พร้อมทั้งกำหนดให้ปรับปรุงแก้ไขให้มีโครงสร้างที่มั่นคงแข็งแรง ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้สามารถป้องกันแรงสั่นสะเทือน ที่มีผลต่ออาคารตามความเหมาะสม

๑.๓ เผยแพร่ เสริมสร้างความรู้ และความตระหนักแก่ประชาชน นักเรียน เยาวชน เกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง เพื่อให้ปลอดภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

๑.๔ จัดตั้งและฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครแจ้งเตือนภัย อาสาสมัครกู้ชีพ

๑.๕ เตรียมความพร้อมอุปกรณ์เครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมือ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันทีเมื่อเกิดภัย

๑.๖ สํารองเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อรองรับการอพยพและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันทีเมื่อเกิดภัย

๑.๗ จัดเตรียมระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง และระบบสื่อสารสำรองที่จำเป็น พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสาร ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา

๑.๘ จัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยเพื่อรองรับผู้ประสบภัย พร้อมสิ่งสาธารณูปโภคที่จำเป็น

๒. ขณะเกิดภัย

เมื่อได้รับแจ้งเหตุฉุกเฉินเกิดแผ่นดินไหวและอาคารถล่มในเขตพื้นที่ ให้ผู้อำนวยการเขต ในฐานะผู้ช่วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาภัยโดยเร็ว และแจ้งให้ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร และรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครทราบทันที

๒.๑ แนวปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุและตรวจสอบข้อมูลแล้ว

๑) หน่วยเผชิญเหตุของสำนักงานเขต นำกำลังอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สนับสนุนการระงับภัยจากแผ่นดินไหวทันที

๒) เจ้าหน้าที่สื่อสาร (โทร.๑๙๙) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรับแจ้งเหตุ และดำเนินการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ใกล้เคียงจุดเกิดเหตุ เดินทางไปยังที่เกิดเหตุทันทีที่ได้รับแจ้ง พร้อมแจ้งศูนย์วิทยุเพชรเกษม เพื่อรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

๓) เมื่อผู้อำนวยการเขต เดินทางมาถึงที่เกิดเหตุให้ผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บัญชาการ และให้หน่วยงานต่างๆ รายงานตัวต่อผู้อำนวยการเขต และปฏิบัติตามคำสั่งการ

๔) ผู้อำนวยการเขต กำหนดจุดตั้งศูนย์บัญชาการ (Command Post) บริเวณที่เหมาะสมใกล้กับบริเวณที่เกิดภัย เพื่อให้มีจุดบัญชาการจุดเดียว บัญชาการให้เกิดเอกภาพ และให้มีบริเวณรวมพล (Supporting Zone) ของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาคราชการ อาสาสมัครและมูลนิธิต่างๆ ที่เข้ามาสนับสนุนพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือเมื่อจำเป็นและได้รับการร้องขอ เพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

๕) ผู้อำนวยการเขต อำนวยการในการระงับและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๖) เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจท้องที่ เจ้าหน้าที่เทศกิจ อปพร.เขต ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ด้านการจราจร และกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องออกนอกพื้นที่ โดยสารวัตรจราจร สถานีตำรวจท้องที่เป็นหน่วยหลัก เจ้าหน้าที่เทศกิจ และ อปพร.เขต เป็นหน่วยสนับสนุน

๗) รถของหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ รถอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย รถ อปพร. รถน้ำเขต รถของมูลนิธิต่างๆ ฯลฯ จอดในจุดรวมพล (Supporting Zone) และออกปฏิบัติการสนับสนุนช่วยเหลือ เมื่อได้รับการสั่งการจากผู้อำนวยการเขต

๘) การปฏิบัติงานของหน่วยอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย กรณีอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยไปถึงที่เกิดเหตุก่อน ให้เข้าดำเนินการบรรเทาระงับสาธารณภัย รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เมื่อผู้อำนวยการเขตมาถึง จึงให้รายงานตัวและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อำนวยการเขต

๙) หน่วยอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยพื้นที่เกิดเหตุ และพื้นที่ใกล้เคียงออกปฏิบัติการ ส่วนหน่วยอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยที่อยู่ห่างไกลให้อยู่ ณ ที่ตั้งรอฟังคำสั่งร้องขอให้เข้าสนับสนุน

๒.๒ การปฏิบัติการกรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินขีดความสามารถ

การช่วยเหลือผู้ประสบภัย จะต้องดำเนินการอย่างทันที่โดยเฉพาะหากเกิดภัยจากแผ่นดินไหวรุนแรง จึงให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม กรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาแผ่นดินไหวและอาคารถล่มสำนักงานเขต โดยมีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ

กรณีสถานการณ์ภัยจากแผ่นดินไหวมีความรุนแรงเกินกว่าศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ สำนักงานเขตจะควบคุมได้ ให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติ ดังนี้

๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ โดยมีปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้อำนวยการสำนักที่เกี่ยวข้อง และผู้อำนวยการเขตพื้นที่แล้วแต่กรณี ร่วมกันอำนวยการระงับและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๒) ศูนย์อัมรินทร์ วิทยุแจ้งเขตข้างเคียง (โดยผ่านศูนย์อ่อนนุช เสาวภา และศูนย์เพชรเกษม) ให้จัดหน่วยเร่งด่วนเขตออกปฏิบัติการสนับสนุนรวมตลอดทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ และรถน้ำเขต

๓) สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และสำนักที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง สนับสนุน ข้อมูลด้านต่างๆ อาทิ ข้อมูลเครื่องมืออุปกรณ์ ข้อมูลแผนที่ เส้นทางคมนาคม สถานพยาบาล แหล่งน้ำ ฯลฯ เพื่อให้ผู้ควบคุม สั่งการตัดสินใจ ประสานงาน ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ได้แก่ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ การท่าเรือแห่งประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ ฯลฯ ตามความเหมาะสม

๔) การปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยเร่งด่วนเขต หน่วยแพทย์กู้ชีวิต หน่วยวิบัติภัย (สำนักการโยธา) อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย มูลนิธิต่างๆ ให้เข้า ปฏิบัติการตามคำสั่งของผู้อำนวยการเขต ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

๒.๓ การอพยพ

การอพยพประชาชนและส่วนราชการ หมายถึง การอพยพประชาชน การระงับการ ตื่นตระหนกของประชาชน การเจรจาและบำรุงขวัญประชาชน และการเคลื่อนย้ายส่วนราชการมาอยู่ในเขต ปลอดภัยเพื่อให้สามารถให้บริการประชาชนได้ตามปกติ โดยให้สำนักงานเขตจัดให้มีสถานที่ปลอดภัย สำหรับประชาชนและเจ้าหน้าที่ในการอพยพประชาชนและส่วนราชการออกจากพื้นที่อันตราย ให้ดำเนินการเท่าที่ จำเป็นและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ให้พิจารณาถึงความเสี่ยงมิให้เกิดผลเสียหายทางด้านจิตวิทยามวลชนด้วย

๒.๔ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในภาวะฉุกเฉิน

๑) ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขต ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลาง การสื่อสารในเขตรับผิดชอบตลอด ๒๔ ชั่วโมงโดยใช้ระบบสื่อสารหลัก และสื่อสารสำรอง

๒) จัดตั้งหน่วยประชาสัมพันธ์ร่วมกับศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ศูนย์แถลงข่าวกลาง

๓) เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ที่ตั้งขึ้นเพื่อประสานงานกับ สื่อมวลชนและรวบรวมข้อมูลข่าวสารในการให้ข้อมูลข่าวสารต่อสื่อมวลชน โดยให้ปฏิบัติตามที่ผู้อำนวยการ กรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการเขตสั่งการ

๒.๕ การรักษาความสงบเรียบร้อย

จัดให้มีระบบการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ เทศกิจ และอาสาสมัครฯ ตามความเหมาะสม

๓. ภายหลังที่ภัยผ่านพ้นไปแล้ว

การฟื้นฟูบูรณะเป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งกำลังคน ทรัพย์สิน เครื่องมือ ทั้งภาครัฐ และ ภาคเอกชน เข้าร่วมในการฟื้นฟูบูรณะ เพื่อมุ่งหมายให้ประชาชนผู้ประสบภัยได้รับการช่วยเหลือโดยที่ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดตั้งหน่วยบรรเทาทุกข์เพื่อปฏิบัติการในขั้นต้นร่วมกับหน่วยระงับภัย อย่างต่อเนื่อง

๓.๑ ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ สำนักงานเขต สำนักรวบรวมความเสียหาย และจัดทำบัญชี รายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้ เป็นหลักฐาน ในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

๓.๒ ประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจของประชาชนให้กลับคืนสู่สภาพปกติ โดยเร็ว

๓.๓ จัดสถานที่พักอาศัยชั่วคราวและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ด้านสุขภาพ อนามัย สภาพจิตใจ

๓.๔ การจัดการศพผู้เสียชีวิต มีแนวทางดังนี้

- จัดหาสถานที่เก็บรักษาศพและพื้นที่ในการพิสูจน์เอกลักษณ์ศพผู้เสียชีวิต
- การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับให้เป็นไปตามข้อตกลงความร่วมมือ

การปฏิบัติงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับในกรณีภัยพิบัติร้ายแรง ระหว่างกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- การเคลื่อนย้ายศพ ให้สำนักงานเขตพื้นที่ควบคุมการเคลื่อนย้ายศพผู้เสียชีวิต

๓.๕ ให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย พื้นฟูโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งสาธารณูปโภคที่ได้รับ ความเสียหายให้กลับสู่สภาพเดิม และสามารถใช้งานได้โดยเร็ว

๓.๖ ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ สำนักงานเขต ดำเนินการฟื้นฟูบูรณะความเสียหาย ในเบื้องต้น โดยใช้งบประมาณของกรุงเทพมหานคร

๖. การติดต่อสื่อสาร

ติดต่อประสานงานกับสถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักพัฒนาสังคม สำนักอนามัย สำนักการแพทย์ ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๕ หน่วยแพทย์กู้ชีวิตรพวิทยบาล หน่วยแพทย์นเรนทร อปพร. เขตบางบอน มูลนิธิการกุศล เพื่อป้องกันและระงับเหตุ รวมทั้งการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

การติดต่อสื่อสารผ่านวิทยุสื่อสารและหมายเลขโทรศัพท์ ดังนี้

วิทยุสื่อสาร	- ศูนย์วิทยุเพชรเกษม รวมทั้งศูนย์วิทยุอื่นๆ ตามความเหมาะสม
โทรศัพท์	- สำนักงานเขตบางบอน ฝ่ายปกครอง ๐-๒๔๕๐-๓๒๙๒-๔
	- ศูนย์วิทยุเขตบางบอน ๐-๒๔๕๐-๓๒๑๓
	- ศูนย์วิทยุ อปพร. เขตบางบอน ๐-๒๔๕๐-๓๒๑๒

๗. การบังคับบัญชา

ในสภาวะปกติเป็นไปตามสายการบังคับบัญชาของสำนักงานเขตบางบอน รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเตรียมการป้องกันภัย

ขณะเกิดภัยให้อยู่ในการอำนวยการสั่งการของผู้อำนวยการกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตบางบอน

ลงชื่อ

(นายสมเจตน์ ศรีงามดี)

ผู้เสนอแผน

เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายปกครอง
สำนักงานเขตบางบอน

ลงชื่อ

(นายบรรลิม นิยมตรง)

ผู้อนุมัติแผน

ผู้อำนวยการเขตบางบอน